

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/436/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

3/2013. (I. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. június 4-én előterjesztett **panaszát** a 2013. január 16-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – BRFK Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. június 4-én postai úton előterjesztett panaszában egy 2012. május 27-én foganatosított igazoltatását kifogásolta.

I.

A panaszos előadta, hogy 2012. május 27-én 21 óra 10 perc körüli időben Budapesten, a Szabadság téren barátaival (6-8 fővel) békésen haladt a Deák Ferenc tér irányába.

Az évek óta vaskorláttal körbezárt és éjjel nappal a rendőrség által őrzött, a szovjet megszállást dicsőítő emlékmű közelében 5-6 rendőr állította meg a panaszost és társait. Minden, a szolgálati fellépéssel kapcsolatos előírás betartása nélkül kérték a jelenlevőktől a személyi igazolványokat.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

„Ezen intézkedésnek nem minősülő találkozás okán a jelen lévők átadták az igazolványaikat.” A panaszos hozzátette, hogy ő békésen használta videokameráját és rögzítette az eseményeket.

Néhány perccel később a panaszoshoz lépett egy r. főtörzsőrmester, aki megkérte a panaszost, hogy adja át neki személyi igazolványát. A panaszos erre a következőket kérdezte tőle: „intézkedést foganatosít?”. A rendőr úgy reagált, hogy csak személyi igazolványát szeretné elkérni. A panaszos haladéktalanul átadta a személyazonossága igazolására alkalmas útlevelét, amit az intézkedő rendőr átadott egy másik rendőrnek, aki adatait rögzítette ismeretlen okból és célból.

Nem sokkal később egy másik rendőr visszaadta a panaszos igazolványát, majd a panaszos megkérdezte tőle az igazoltatás okát, amire választ nem volt hajlandó nyújtani, ahogy az adatrögzítést sem tudta megindokolni.

A panaszos kérte a Testületet a szükséges dokumentumok beszerzésére, amelyek alapján megállapíthatóvá válhat a céltalan és zaklató jellegű igazoltatás. A panaszos kérte a jogbiztonságot is veszélyeztető, valamint több, az Alaptörvényben rögzített alapjogát sértő eljárás kivizsgálását.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Az esettel kapcsolatban a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) ügyben illetékes Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője (a továbbiakban: osztályvezető) által 2012. július 28-án készített parancsnoki kivizsgálás szerint a kapott utasításnak megfelelően kivizsgálta a 2012. május 27-én 21 óra 10 perckor végrehajtott rendőri intézkedést.

A panaszos előadta beadványában, hogy 2012. május 27-én 21 óra 10 perc körüli időben a Szabadság téren a Deák tér irányába haladt barátaival, amikor a szovjet emlékműnél rendőrök állították meg őket, akik igazoltatásokba kezdtek, illetve rögzítették a panaszos adatait is. A panaszos két azonosító számot rögzített panaszában.

Az osztályvezető az eset előzményeként rögzítette, hogy 2012. május 27-én 11 órától a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság állományából berendeltek 10 főt központi utasítás alapján az Újpest FC – Videoton FC labdarúgó mérkőzésre. A berendelt raj parancsnoka egy r. százados volt. A dokumentum ezt követően a berendelt állomány tagjainak nevét, beosztását és azonosító számát tartalmazza.

A labdarúgó mérkőzést követően az állományt átvezényelték a Budapest V. kerület, Nagy Ignác utcai Büntetés-végrehajtási Intézethez (a továbbiakban: BV Intézet), egy Flash Mob rendezvényhez, amelynek helyszíni parancsnokául szintén a r. századost jelölték ki.

Az osztályvezető az esettel kapcsolatban meghallgatott egy r. zászlóst (a továbbiakban: r. zászlós) aki a következőket adta elő, amit jelentésben is rögzített. 2012. május 27-én 21 óra körüli időben, utasításra járőrtevékenységet hajtottak végre mobil-csoportként a Budapest V. kerület, Szabadság tér környékén. Az ellenőrzésre a kialakult Flash Mob tüntetés adott okot, mely korábban a BV Intézet közelében zajlott, Zagyva György országgyűlési képviselő bejelentése alapján. A Flash Mob tüntetésről távozó nagyobb létszámú csoportra, 8 főre, lettek figyelmesek. A csoportot jelentették rádión keresztül, majd a kapott utasításnak megfelelően megkezdték a csoport igazoltatását.

A r. zászlós elmondta, hogy az intézkedést nem ő kezdeményezte, csak az iratokat a részére adták át, hogy a kerületi ügyeleten keresztül a körözési rendszerben ellenőrizze az intézkedés alá vont személyeket. Az igazoltatással kapcsolatban elmondta, hogy az a törvényi előírásoknak megfelelően zajlott. Az intézkedést a napszaknak megfelelő köszönéssel, megszólítással, tisztelgéssel és az intézkedés okának, céljának közlésével, név, azonosító szám közlésével kezdték, de arra már nem emlékezett, hogy azt ki kezdeményezte a jelenlévő rendőrök közül.

A r. zászlós előadta, hogy közölték az intézkedés alá vont személyekkel, hogy a Flash Mob rendezvénnyel kapcsolatban, az Országos Rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzés keretében hajtják végre az igazoltatást. Hozzátette, hogy a panaszos az intézkedést rögzítette, melyet esetében úgy hajtott végre, hogy a kamera kb. 30 centiméterre volt a r. zászlós fejétől. Ezt a tolakodó magatartást a r. zászlós túrta, mivel a panaszos „közőködő, ellenségeskedő viselkedése már közismert a rendőri erők között”. A r. zászlós a panaszosnak, kérésére bediktálta nevét és jelvéyszámát, valamint azt a ruházatán elhelyezett azonosítójának felmutatásával alá is támasztott, így az a felvételén is szerepel. Mindezt annak ellenére, hogy az intézkedést nem a r. zászlós kezdeményezte, csak az adatlekérést, ellenőrzést hajtotta végre.

A r. zászlós elmondta, hogy az intézkedésről video-, vagy hangfelvétel nem készült, mivel az állomány ilyen eszközzel nincs ellátva, illetve az esettel kapcsolatban a helyszínen sem biztosították azt számukra. Igazoltató lapot nem töltöttek ki, mivel a személyekkel szemben további intézkedés nem vált szükségessé, valamint az intézkedés gyors befejezése, további felesleges atrocitások, ellenséges fellépés elkerülése érdekében azt adatrögzítéssel nem akarták előidézni. A lekéréseket Csepel központon keresztül ellenőrizték, mely mind a 8 személy esetében negatív volt. Az adattárakból történő lekérdezések adott napra vonatkozó példányát a r. zászlós jelentéséhez mellékelte.

Az esettel kapcsolatban egy r. törzszászlóst úgyszintén meghallgatott az osztályvezető, aki az intézkedésnél nem volt jelen, mert utasításra a BV Intézetnél maradt két társával.

Egy r. törzsrőmester (a továbbiakban: r. törzsrőmester) meghallgatása során a következő információt nyújtotta, amelyet jelentésben is rögzített. 2012. május 27-én 21 óra után észleltek egy csoportosulást, amit jelentettek a biztosítás parancsnokának, aki utasítást adott a személyek igazoltatására. Az intézkedést a r. törzsrőmester kezdeményezte, a napszaknak

megfelelő köszönéssel, megszólítással, tisztelgéssel és az intézkedés okának, céljának közlésével, továbbá név, azonosító szám közlésével, amit a panaszos kamerájával rögzített is. Ezt követően a panaszos készségesen átadta az arcképes okmányát és elégedetten meg is köszönte az intézkedés módját, majd a r. zászlóshoz lépett és őt kezdte filmezni, valamint kérdezgetni.

Mindezek okán a r. törzsőrmester nem értette a panasztétel okát. Feltehetőleg a panaszos minden egyes rendőrtől elvárta volna a bemutatkozást, holott az intézkedést egy rendőr kezdeményezi, a többiek pedig biztosítják, vagy segítik. Mint a r. zászlós esetében is, aki a lekéréseket hajtotta végre. A csoport nem volt olyan nagy létszámú, valamint az esti időszakban már a zaj sem volt akkora, hogy az egy ember által közölt információkat a csoport egyes tagjai ne érthették volna. A r. törzsőrmester elmondta továbbá, hogy az intézkedés okaként a Flash Mob tüntetés került közlésre, tekintettel az Országos Rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzésre, mint az intézkedésre jogi alapot adó utasítására.

A parancsnoki kivizsgálás ezt követően hivatkozik arra, hogy az országos rendőrfőkapitány a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 26. § (2) bekezdés a) pontjában rögzített jogkörénél fogva a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-a, valamint a Szolgálati Szabályzat 26. §-a alapján fokozott ellenőrzést rendelt el.

Az osztályvezető rögzítette, hogy a r. törzsőrmesternek más jelenteni valója nem volt, az általa elmondottak megegyeztek a r. zászlós által elmondottakkal. Az intézkedésnél jelenlevő további állomány az esettel kapcsolatban érdemi információt elmondani nem tudott, az általuk előadottak megegyeztek a r. zászlós és a r. törzsőrmester által elmondottakkal.

Az osztályvezető ezután parancsnoki kivizsgálásában szó szerint idézte az intézkedés jog- és szakszerűségét alátámasztó jogszabályi hivatkozásokat. Így az Rtv. 13. § (1)-(2) bekezdését, a 29. § (1) bekezdés a) pontját és (3) bekezdését, az 30. § (1) és (3) bekezdését, valamint a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdését.

Az osztályvezető a kivizsgálás során megállapította, hogy a panaszos által megjelölt jelvéyszám nem tartozik az állományhoz, feltehetően a r. törzsőrmester jelvéyszámát rögzítették helytelenül. Az intézkedésnél más rendőri erő nem tartózkodott a helyszínen.

Az osztályvezető álláspontja szerint a panaszban rögzítettek nem állnak egységben a rendőri intézkedésekre vonatkozó jogszabályi feltételekhez. Semmilyen szabály nem írja elő, hogy a rendőri erő minden egyes tagja köteles adatait közölni, csak az intézkedést végrehajtó kötelessége. Az intézkedést ebben az esetben egy rendőr kezdeményezte, amit alátámaszt, hogy a csoport nem lett kisebb csoportokra, párokra bontva, hiszen a létszámuk nem indokolta, illetve a rendőri erő megbontása veszélyeztethette volna annak eredményes befejezését. A helyszínen 7 fő rendőr tartózkodott a 8 fő intézkedés alá vonttal szemben.

A panaszos és vele együtt az intézkedés alá vont személyek a kellő tájékoztatást az intézkedéssel kapcsolatban megkapták. Azonban a panaszos ezt követően ismételtén kérdőre vont más jelen lévő rendőröket, akiktől ismételtén már nem kapta meg a tájékoztatást, hiszen ők biztosítási feladatokat hajtottak végre, így csak közvetve kerültek kapcsolatba a panaszossal. Így a tájékoztatási kötelezettség a biztosítást végrehajtókat nem terheli.

Az osztályvezető szerint, tekintettel a fentiekre, megállapítható, hogy az intézkedés az előírásoknak megfelelően zajlott, az jog és szakszerű volt, az arányosság követelményének megfelelt és a szükséges ideig tartott.

Az alosztályvezető megküldte az „Adattárakból történő lekérdezések” 2012. május 27-én 8 órától 2012. május 28-án 8 óráig rögzített kivonatát.

2) A r. törzsőrmester jelentése azt a többlet információt tartalmazza, hogy a Zagyva György országgyűlési képviselő által a BV Intézet elé szervezett spontán demonstráció alkalmával az intézet biztonságos és zavartalan működése érdekében a Nagy Ignác utca egy része le lett zárva. A szóban forgó rendezvény végezetével a biztosítás parancsnoka utasításba adta, hogy a szolgálati járművel járőr tevékenységet lássanak el a Szabadság tér környékén és ellenőrizzék a rendezvényről távozó nagyobb csoportosulásokat.

21 óra 15 perc körüli időben a Szabadság téren megjelent egy nagyobb csoport, akik a rendezvényről távoztak el. A csoportosulás békésnek tűnt, megálltak a szobor előtt és beszélgettek. Mindezt jelentették a biztosítás parancsnokának, aki utasítást adott arra, hogy vonják intézkedés alá a csoportot és igazoltassák őket.

Az intézkedést a napszaknak megfelelő köszönéssel és az azonosító szám közlésével kezdte a r. törzsőrmester. A jelen lévő személyekkel közölték, hogy fokozott ellenőrzés keretén belül a rendezvényről távozó csoportosulásokat ellenőrzik, és ennek alapján igazoltatják őket. Ezt követően felszólították őket, hogy igazolják magukat, amelynek eleget tettek. Az Országos Körözési Nyilvántartásban történő adatellenőrzés után az igazolványokat mindenkinek hiánytalanul visszaadták.

A panaszos intézkedés alá vonása közben, kérésére a kamerába elismételte a r. törzsőrmester nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát, továbbá az igazoltatás okát. Ezután a r. törzsőrmesternek a panaszos átadta arcképes személyazonosító okmányát, amelyet a lekérdezés céljából – a lekérést intéző – r. zászlósnak adott át. A panaszos erre közölte a r. törzsőrmesterrel, hogy vele nincsen problémája, csak nem érti, hogy „miért nem lehet őt békén hagyni”, majd a r. zászlóshoz lépett, filmezni kezdte és nagyon sok kérdést intézett felé.

A jelentés egyebekben megegyezik a parancsnoki kivizsgálásban foglaltakkal.

3) A r. zászlós ügyben készített jelentésének tartalma megegyezik a fentiekben ismertetett dokumentumokéval, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

4) A rendőrség által az adattárakból történő lekérdezésekről szóló nyilvántartás érintett része szerint, 2012. május 27-én 21 óra 19 perc és 21 óra 25 perc között a r. zászlós nyolc személy adatát kérdezte le a körözési alapnyilvántartásban.

5) A rendőrség hivatalos honlapján (police.hu) 2012. május 15-én 15 óra 57 perckor az ORFK Szóvivői Iroda a következő közleményt adta ki a fokozott ellenőrzéssel kapcsolatban: „Dr. Hatala József r. altábornagy, országos rendőrfőkapitány – tekintettel az illegális migráció elleni küzdelemre – 2012. május 16-án 00.00 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2012. június 15-én 24.00 óráig az ország egész területére fokozott ellenőrzést rendelt el. Az

ellenőrzés célja a jogsértő tevékenységek megelőzése, visszaszorítása, felderítése, az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének javítása.”

6) A Testület FRP/402/2012/Pan. számú ügyében a BRFK egyik Osztályának vezetője a tárgyi időszakra elrendelt fokozott ellenőrzéssel kapcsolatban a következő tájékoztatást nyújtotta: „...az illegális migráció elleni küzdelemre tekintettel, a jogsértő tevékenységek megelőzése, visszaszorítása, felderítése, az állampolgárok szubjektív biztonsági érzetének javítása érdekében, az ország egész területére, 2012. május 16-án 00.00 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2012. június 15-én 24.00 óráig volt elrendelve fokozott ellenőrzés.”

III.

A rendőrség és a panaszos is hivatkozott arra, hogy az intézkedésről maga a panaszos készített felvételt. A Testület egy videomegosztó portálon elérhető felvételt azonosított be a sérelmezett intézkedéssel összefüggésben, amelyen képanyag nem látható, csak a panaszossal folytatott kommunikáció hallható.

A felvételen egy már megkezdett intézkedés hallható, amelynek során egy rendőr a panaszostól köszönés, neve és jelvéyszáma közlése után kéri személyi igazolványt. A panaszos megkérdezi tőle, hogy intézkedést foganatosít-e, mire a rendőri válasz az volt, „igen, ugyanaz lesz”. A panaszos átadja igazolványát, majd hallható, amint a rendőr közli, hogy csak a személyi igazolványt kéri, mire a panaszos úgy válaszol, „csak passaporte bitte”. Ezután rendőr elmondja a panaszosnak, hogy nincsen szüksége lakcímkártyára és kéri, hogy azon dokumentumokat, amire nincs szükség ne adja oda, ami ellen a panaszos tiltakozni kezd. A rendőr tájékoztatja a panaszost, hogy az adatai leellenőrzése után vissza fogja adni iratát. Rövidesen hallható, hogy a panaszos a rendőr után szól, és felhívja a figyelmét, hogy nem vigye látótávolságon túlra az igazolványát, figyelemmel arra, hogy korábban volt arra példa, hogy az eltűnt. A rendőr megnyugtatja a panaszost, hogy igazolványát vissza fogja kapni. A háttérben közben hallható, hogy több személy intézkedés alá vonása zajlik, illetve más személyek egymással beszélgetnek. Az is hallható, amint hét intézkedés alá vont személynek – nevük felsorolása mellett – visszaosztják az igazolványokat. Amikor a panaszost megszólítja egy rendőr, annak érdekében, hogy visszaadja az igazolványát, a panaszos kéri, hogy ellenőrizze le adatait a körözési nyilvántartásban, mivel azt a Szolgálati Szabályzat kötelező jelleggel írja elő. A rendőr tájékoztatja a panaszost, hogy adatait ott ellenőrizte le. A panaszos igazolványa visszaadásakor továbbá arrogánsan megkérdezi az igazoltatás okát, mire egy rendőrtől az hallható, hogy már közölték. A panaszos emeltes hangerővel felkéri a rendőrt az igazoltatás okának, nevének és azonosító számának közlésére. A rendőr elmondja nevét, azonosító számát, mire a panaszos többször kéri a szolgálati hely rögzítését. Ezután hallható, hogy egy hölgy a lakcímkártyáját keresi a rendőrökön, akik – így a panaszossal kommunikáló rendőr is – elmondják, hogy azt visszaadták, náluk nincsen az okmány. Mindeközben az intézkedést kezdeményező rendőr kezd újból a panaszossal kommunikálni, és elmondja, hogy az intézkedést ő kezdeményezte, amelynek során ő azonosította magát, illetve, hogy a másik rendőr mindössze visszaadta a panaszosnak az igazolványát, mivel ő hajtotta végre az adatlekérdezéseket. A panaszos elmondja, hogy vele – azaz intézkedést kezdeményező rendőrrel – „semmi probléma nem volt”. Hozzáteszi: „csak az egész szégyen gyalázat, amit csinálnak, nem Önnek van a baj.”

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette azt, hogy jogszerű volt-e a panaszos igazoltatása, adatainak rögzítése valamint, hogy az eljáró rendőrök a szolgálati fellépés és a szükséges tájékoztatások kapcsán eleget tettek-e a jogszabályi előírásoknak.

A Testület a panaszeljárás során arra a megállapítása jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) a VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

1) A Testület elsőként megvizsgálta a panaszos igazoltatásának és adatai rögzítésének a jogszerűségét.

A rendőrség iratokból az igazoltatás indoka kapcsán két körülmény ismerhető meg. A rendőrségi iratok szerint a BV Intézethez egy Flash Mob rendezvényhez vezényelték a BRFK egyik Kerületi Rendőrkapitányság állományát, amely tüntetés befejezése után járőrtevékenységet végeztek mobil-csoportként, és ennek keretében a Szabadság téren hajtottak végre ellenőrzést. Ennek során a tüntetésről távozó nagyobb létszámú csoportra, konkrétan nyolc főre lettek figyelmesek a téren 21 óra 15 perc körüli időben. Ezt jelentették rádión keresztül a biztosítás parancsnokának, majd a kapott utasítás alapján igazoltatták a csoport tagjait. Az intézkedést kezdeményező r. törzsőrmester jelentése szerint az intézkedés kezdetén azt közölte, hogy a fokozott ellenőrzés keretén belül a rendezvényről távozó csoportosulásokat ellenőrzik és ennek alapján igazoltatják őket. Az intézkedést kezdeményező r. törzsőrmester azt is előadta, hogy a csoportosulás békésnek tűnt, megálltak a szobor előtt és beszélgettek. A parancsnoki kivizsgálásban az igazoltatás jog- és szakszerűségét alátámasztó jogszabályi hivatkozások között szerepel egyrészt az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja, valamint az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése. A rendőrségi dokumentumok arról tanúskodnak továbbá, hogy adatrögzítésekre nem került sor.

Látható tehát, hogy a rendőrség az igazoltatás jogalapjaként egyrészt az Rtv. 29. § (1) bekezdését, másrészt az Rtv. 30. §-át, azaz a fokozott ellenőrzést jelölte meg.

A rendőrség által hivatkozott, az intézkedést megalapozó, az ország teljes közigazgatási területére kiterjedő fokozott ellenőrzéssel kapcsolatban szükséges felhívni a figyelmet arra, hogy annak oka és célja az illegális migráció, illetve annak kiszűrése volt. Nyilvánvaló tehát, hogy a fokozott ellenőrzés indoka és célja egyáltalán nem hozható összefüggésbe a hivatkozott Flash Mob rendezvénnyel. A Testület álláspontja szerint az intézkedést a panaszos magatartása, azaz az alapozta meg, hogy ő egy rendezvény helyszínét elhagyva, egy nyolc fős csoport részeseként a Szabadság téren tartózkodott és beszélgetett. A Testület az igazoltatás jogszerűségét, figyelemmel a fentebb kifejtettekre, az Rtv. 29. §-a alapján, és nem a fokozott ellenőrzésre tekintettel vizsgálta meg.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése tartalmazza az igazoltatás alapjául szolgáló indokokat. Ezen bekezdés a) pontja kimondja, hogy rendőr a feladata ellátása során „igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A Testület álláspontja szerint a panaszos igazoltatásának tényleges indoka – amely egyébként a rendőrségi iratokból nyilvánvalóan kiderül – az volt, hogy megállapításra, illetve ellenőrzésre kerüljön az, hogy a korábbi Flash Mob rendezvényen ki volt jelen, ami pedig nem lehet egy jogszerű intézkedés jogalapja és célja. Ez egyrészt abból következik, hogy maga a parancsnoki kivizsgálás tartalmazza azt, hogy az ellenőrzésre a kialakult Flash Mob tüntetés adott okot, másrészt az is, hogy a rendőrség egy olyan fokozott ellenőrzés hatályára utalt, amelynek célja a szóban forgó rendezvényvel semmiféle kapcsolatban nem volt. Szükséges arra is rávilágítani, hogy maga az intézkedést kezdeményező rendőr számolt be arról jelentésében, hogy az a csoport, amelynek tagja volt a panaszos, békésnek tűnt és mindössze beszélgettek a Szabadság téren az emlékmű előtt. Ezen magatartás alapján nyilvánvaló tehát, hogy az Rtv. 29. §-a által megkívánt valamely körülmény nem vált igazolhatóvá.

A Testület megítélése szerint az Rtv.-ben felsorolt körülmények egyike sem forgott fenn, ezért indokolatlannak és jogszerűtlennek ítélte meg a panaszossal szembeni intézkedést, ami által sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A panaszos által kifogásolt adatrögzítéssel kapcsolatosan pedig ki kell térni arra, hogy a rendőrségi iratok cáfolták annak tényét. **Ezért az állítások között meghúzódo és feloldhatatlan ellentét miatt nem volt megállapítható az, hogy sor került volna a panaszos adatainak rögzítésére, ebből kifolyólag pedig az sem, hogy sérült volna a személyes adatok védelméhez való joga.**

2) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő rendőrök nem tartották be a szolgálati fellépésre vonatkozó rendelkezéseket – azaz a szolgálati fellépéssel kapcsolatos előírás betartása nélkül kérték el a személyi igazolványokat –, illetve, hogy az intézkedés végén, amikor attól a rendőrtől is megkérdezte az intézkedés okát, akitől az igazolványát visszakapta, tájékoztatást nem kapott.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakosságait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Ezeknek a rendelkezéseknek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedés alá vont személy olyan helyzetbe, hogy képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét, és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával.

A rendőrségi iratok szerint az intézkedést kezdeményező r. törzsőrmester a napszaknak megfelelő köszönéssel, megszólítással, tisztelegéssel, az azonosító szám és az intézkedés okának, céljának közlésével kezdte meg. Az intézkedés okaként a Flash Mob tüntetés került közlésre, tekintettel az országos rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzésre, mint az intézkedésre jogi alapot adó utasításra.

Rögzítendő, hogy a jelen állásfoglalás IV. részében ismertetett felvételen hallható, amint a r. törzsőrmester önmaga azonosítása után megkéri a panaszost, hogy adja át a személyazonosságát igazoló okmányát. A megtekintett és meghallgatott felvétel első fele nyilvánvalóan hiányzik, ami abból következtethető ki, hogy a r. törzsőrmester azt mondja a panaszosnak, hogy „ugyanaz lesz”. A felvétel tehát nem igazolja azt, hogy az intézkedő rendőr valóban közölte, vagy sem az intézkedés okát és célját.

A meglévő információk alapján megállapítható, hogy bizonyítható módon azonosította magát a panaszossal szemben az intézkedő r. törzsőrmester, ugyanakkor nem állapítható meg egyértelműen az, hogy az intézkedés legelején milyen tájékoztatások hangzottak el. **Mindezek okán az azonosítási kötelezettség kapcsán a Testület nem állapította meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, ugyanakkor az intézkedés oka és céljának közlése kapcsán ugyanezen alapjog sérelme az ellentmondó bizonyítékok okán nem volt megállapítható.**

A panaszos azon sérelme kapcsán, miszerint az intézkedésben részt vevő és a panaszos igazolványát az intézkedés végén visszaadó rendőr nem indokolta meg az igazoltatást, a Testület a következő megállapítást teszi. Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése általános jelleggel írja elő a rendőr részére a felvilágosítás megadásának kötelezettségét, amely kötelezettséget a Testület álláspontja szerint akkor is teljesítenie kell az érintett rendőrnek, hogy ha egy adott intézkedést nem kifejezetten ő kezdeményezett, csak például azt biztosította, vagy azt kamerával rögzítette. Azáltal ugyanis, hogy egy intézkedés alkalmával egy rendőr – még ha nem is ő a kezdeményező – kifejezett feladatot lát el, egyértelműen az intézkedés részesévé, azaz intézkedő rendőrré válik. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz olyan kötelezettséget, miszerint minden egyes intézkedő rendőr egy intézkedés alkalmával köteles lenne az intézkedés okáról tájékoztatást adni. **Mindezek okán a Testület szerint elvárható lett volna ugyan, hogy panaszosi kérésre az intézkedésben részt vevő rendőr tájékoztatást nyújtson az intézkedés okát illetően, ugyanakkor mivel a szolgálati fellépés módját a Testület – ugyanezen intézkedés vizsgálatakor – az intézkedést kezdeményező rendőr fellépése kapcsán már értékelte, ezért nem tartja indokoltnak a panasz ezen része kapcsán a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét megállapítani.**

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben az igazoltatás jogszerűségének kérdése kapcsán megállapítható volt a tisztességes eljáráshoz való jog

sérelme, tekintettel annak jogalap nélküli voltára. A panaszos egyéb kifogásával összefüggésben, így az azonosítás kérdését illetően nem történt alapjogsérelem, míg az intézkedés oka és célja közlése, valamint az adatrögzítés tárgyában a tisztességes eljáráshoz és a személyes adatok védelméhez való jog sérelme nem volt megállapítható. A Testület álláspontja szerint a megállapított jogsérelem mértéke nem éri el azt a szintet, amely a jelen állásfoglalás Országos Rendőrfőkapitánynak való megküldését indokoltá tenné, figyelemmel a rendőri intézkedés jellegére és a panaszos alapjogára gyakorolt súlyára, időtartamára és hatására, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2013. január 16.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET